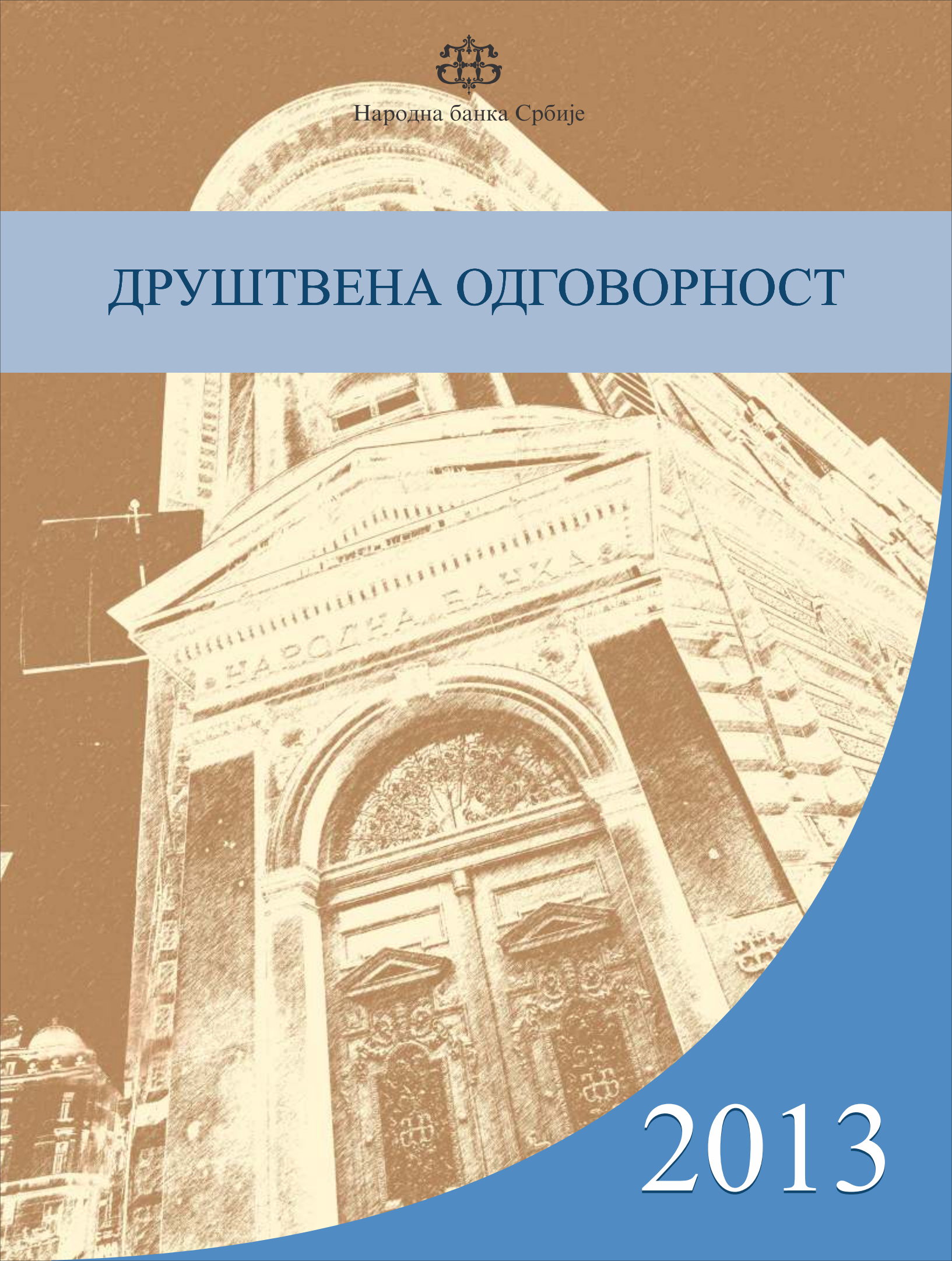

Народна банка Србије

ДРУШТВЕНА ОДГОВОРНОСТ

2013

САДРЖАЈ

 УВОДНА РЕЧ ГУВЕРНЕРА	2
 О ИЗВЕШТАЈУ И ДРУШТВЕНОЈ ОДГОВОРНОСТИ	4
 О НАРОДНОЈ БАНЦИ СРБИЈЕ	6
Циљеви и функције	6
Народна банка Србије кроз године	8
Етички кодекс	10
Односи с јавношћу	11
 ЛЉУДСКИ РЕСУРСИ	12
Структура запослених	12
Усавршавање запослених	13
Безбедност и здравље на раду	14
Интерна комуникација	16
ОДГОВОРНОСТ ПРЕМА ЗАЈЕДНИЦИ	18
 Заштита и едукација корисника финансијских услуга	18
Финансијска едукација деце и омладине	20
Изложбене активности	20
Чланство у „Глобалном договору“ Уједињених нација	23
Хуманитарне акције и донације	24
ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	26
 Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер – смањење штетних утицаја на животну средину	26
Очување природних ресурса у седишту и филијалама	27

УВОДНА РЕЧ ГУВЕРНЕРА

Народна банка Србије је одговорна пре свега према грађанима Србије. Као што је одговорност велика, тако су велике жеља, воља и снага да се послови који су пред нама успешно остваре. Учинити нешто за опште добро подразумева спремност да се несебично и добронамерно улажу енергија, знање и време у тај посао. Протекла година била је изазов и на том пољу. Многе од постављених изазова смо савладали. Циљеве смо испунили и изнад очекивања.

Нашу доследност у вођењу монетарне политике и остварене резултате уважавају и други (финансијски сектор, привреда и грађани), што се огледа у знатно нижим и циљу ближим инфлационим очекивањима за наредну годину. Очекујемо да ће наша истрајност на одржавању ниске инфлације трајно усидрити очекивања на нивоу циља, који је до краја 2016. године утврђен на 4%.

Поред тога, поносни смо на чињеницу што смо у протеклој години успешно окончали *ИРА* пројекат „Јачање институционалних капацитета Народне банке Србије“. Примена наведених резултата омогућиће нам ефикасније суочавање са изазовима, доводећи нас на корак ближе Европској унији. Успешно је завршен и пројекат развоја Људских ресурса Народне банке Србије, који је финансирала Европска унија.

Извештавањем о друштвеној одговорности сврставамо се у једну од ретких централних банака која континуирано извештава о овом аспекту свог пословања. На тај начин идентификујемо пре свега нова решења и континуирано постављамо нове правце развоја. Потврђујемо нашу посвећеност разумевању тренутних изазова које са собом доноси савремено пословање посебно у финансијском

сектору и доприносимо развијању отвореног дијалога са заинтересованим странама.

Када говоримо о друштвеној одговорности, важно је напоменути да је Народна банка Србије један од оснивача и активан члан „Глобалног договора“ Уједињених нација у Србији и самим тим у потпуности подржава десет принципа „Глобалног договора“ који се односе за заштиту људских и радних права, заштиту животне средине и борбу против корупције. Постојање такве иницијативе не само да омогућава афирмацију и развој концепта друштвене одговорности већ пословним субјектима даје прилику да уче на искуствима других, размењују добре примере из праксе, склапају партнерства и реализују заједничке пројекте.

Спремно преузимамо обавезе које су у складу и с принципима и вредностима којима се Народна банка Србије већ руководи, одговорно се понашајући према запосленима и друштвеној заједници у којој послује, а пре свега увек размишљајући о грађанима и крајњем ефекту посла.

Традиција централног банкарства у Србији дуга 130 година, коју су кроз историју представљали највећи и најбољи међу нама, људи који су својим радом утицали на развој не само финансијског и банкарског сектора већ и вредности несебичног давања, пре свега својој држави и грађанима, обавезује нас на то.

Гувернер
Др Јоргованка Табаковић

О ИЗВЕШТАЈУ И ДРУШТВЕНОЈ ОДГОВОРНОСТИ

Због чега је важан концепт друштвене одговорности за Народну банку Србије?

За институцију каква је Народна банка Србије поверење грађана је веома важно. Оно се гради сталним и отвореним дијалогом, као и искреним разумевањем проблема и потреба најшире заједнице. Народна банка Србије свакодневно ради на остваривању својих основних, законски дефинисаних циљева. Поред тога, реализацијом различитих активности, самостално или у сарадњи с партнерима, Народна банка Србије и њени запослени ангажују се на различитим пољима друштвеног живота. Управо је концепт друштвене одговорности веома важан, јер нам омогућава да продубимо однос с друштвеном заједницом и остваримо двосмерну комуникацију с грађанима.

Зашто је важно извештавати о друштвеној одговорности и због чега је потребно унапредити комуникацију друштвено одговорног пословања?

Извештај о друштвеној одговорности Народне банке Србије за 2013. годину седми је по реду који наша институција издаје. На тај начин Народна банка Србије жели да са широм јавношћу подели резултате који су остварени на пољу одговорности према друштвеној заједници, заштити животне средине и запосленима. Унапређење комуникације друштвено одговорног пословања није важно само да би јавност била упозната са свим активностима које реализујемо на овом пољу, већ да би се дао пример и другим институцијама и организацијама, пре свега онима у финансијском сектору, шта све могу да ураде и промене како би пословали на друштвено одговоран начин.

Како оцењујете солидарност и заједништво које исказују наши запослени у хуманитарним активностима у којима узимају учешћа?

Народна банка Србије континуирано организује друштвено одговорне активности у чијој реализацији су запослени активни учесници. Такве активности организују се у Београду, као и у нашим филијалама у Новом Саду, Крагујевцу, Нишу и Ужицу. У току претходне године запослени су учествовали у

прикупљању хране за угрожене категорије становништва, новогодишњих пакетића за децу и омладину са хендикепом и одеће за старија и болесна лица. На ускршњим и новогодишњим продајним изложбама запослени су куповином украсних предмета имали прилику да подрже рад установа и организација деце, омладине и одраслих са хендикепом, као деце и омладине без родитељског старања. Такође, запослени су и новчаним донацијама помогли у реализацији појединих хуманитарних акција. У свим тим акцијама остварени су изузетни резултати и они најбоље говоре о солидарности и заједништву које наши запослени показују. То је уједно и прави начин за развијање конструктивне организационе културе, коју пре свега карактеришу добри међуљудски односи. Народна банка Србије ће и у будућности наставити да подстиче такву врсту ангажовања, јер се код запослених јавља не само осећај личног задовољства већ и доживљај да смо сви заједно, као један тим, успели да урадимо нешто корисно за заједницу у којој живимо.

Планови за наредну годину?

Свесни чињенице да увек можемо боље и више, Народна банка Србије ће наставити да унапређује и проширује активности из области друштвено одговорног пословања. Радићемо пре свега на конципирању стратегије друштвено одговорног пословања, која ће нам бити основа за све будуће активности. Такође, наставићемо да реализујемо све досадашње активности, које су прерасле у традиционалне, као и да ширимо круг сарадника. Будући да заједно можемо још много тога да урадимо, мотивисање и едукација запослених у погледу друштвене одговорности такође ће бити један од приоритета у наредној години.

Директор Одељења за комуникације

Лана Крунић

Резултати у 2013.

ХУМАНОШЋУ ПРОТИВ ГЛАДИ

прикупљено:
1.500 кг хране
66 слатких пакета

вредност:
255.000 динара

ПАКЕТИЋ ЗА НЕПОЗНАТОГ ДРУГА

прикупљено:
94 пакета одеће
130 слатких пакета

ПРИКУПЉАЊЕ ОДЕЋЕ

прикупљено:
50 пакета
одеће

ВАШЕ МАЛО НЕКОМЕ ЗНАЧИ МНОГО

боравак двадесет
деветоро
деце с Косова и
Метохије у
породицама
запослених и
одмаралишту НБС у
Сокобањи

ДОНАЦИЈЕ

Донације у новцу:
2.013.000
динара

Донације осталих
средстава:
537.000
динара

УСКРШЊА И НОВОГОДИШЊА ПРОДАЈНА ИЗЛОЖБА

продаја украсних
предмета које су
израдили корисници
центра социјалне
заштите
за

287.000 динара

НОВОГОДИШЊИ ПАКЕТИЋИ ЗА ДЕЦУ С КОСОВА И МЕТОХИЈЕ

купљено:
104 пакетића

вредност:
610.000 динара

О НАРОДНОЈ БАНЦИ СРБИЈЕ

Циљеви и функције

Положај, организација, овлашћења и функције Народне банке Србије, као и однос Народне банке Србије према органима Републике Србије и међународним организацијама и институцијама, уређени су Уставом Републике Србије и Законом о Народној банци Србије.

Народна банка Србије је самостална и независна у обављању функција утврђених Законом о Народној банци Србије и другим законима, а за свој рад одговорна је Народној скупштини Републике Србије.

Основни циљ Народне банке Србије је постизање и очување ценовне стабилности. Поред тога, не доводећи у питање остваривање свог основног циља, Народна банка Србије доприноси очувању и јачању стабилности финансијског система.

Народна банка Србије има следеће функције:

- утврђује и спроводи монетарну и девизну политику;
- управља девизним резервама;
- утврђује и спроводи, у оквиру своје надлежности, активности и мере ради очувања и јачања стабилности финансијског система;
- издаје и одузима дозволе за рад и врши контролу бонитета и законитости пословања банака и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују банке;
- издаје и одузима дозволе, односно овлашћења за обављање делатности осигурања и врши надзор над обављањем те делатности и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује осигурање;
- издаје и одузима дозволе за рад друштвима за управљање добровољним пензијским фондовима, врши надзор над овом делатношћу и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују добровољни пензијски фондови;
- издаје и одузима дозволе за обављање послова лизинга, врши надзор над обављањем ових послова и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује лизинг;
- обавља послове заштите права и интереса

корисника услуга које пружају банке, даваоци финансијског лизинга, друштва за осигурање и друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, у складу са законом;

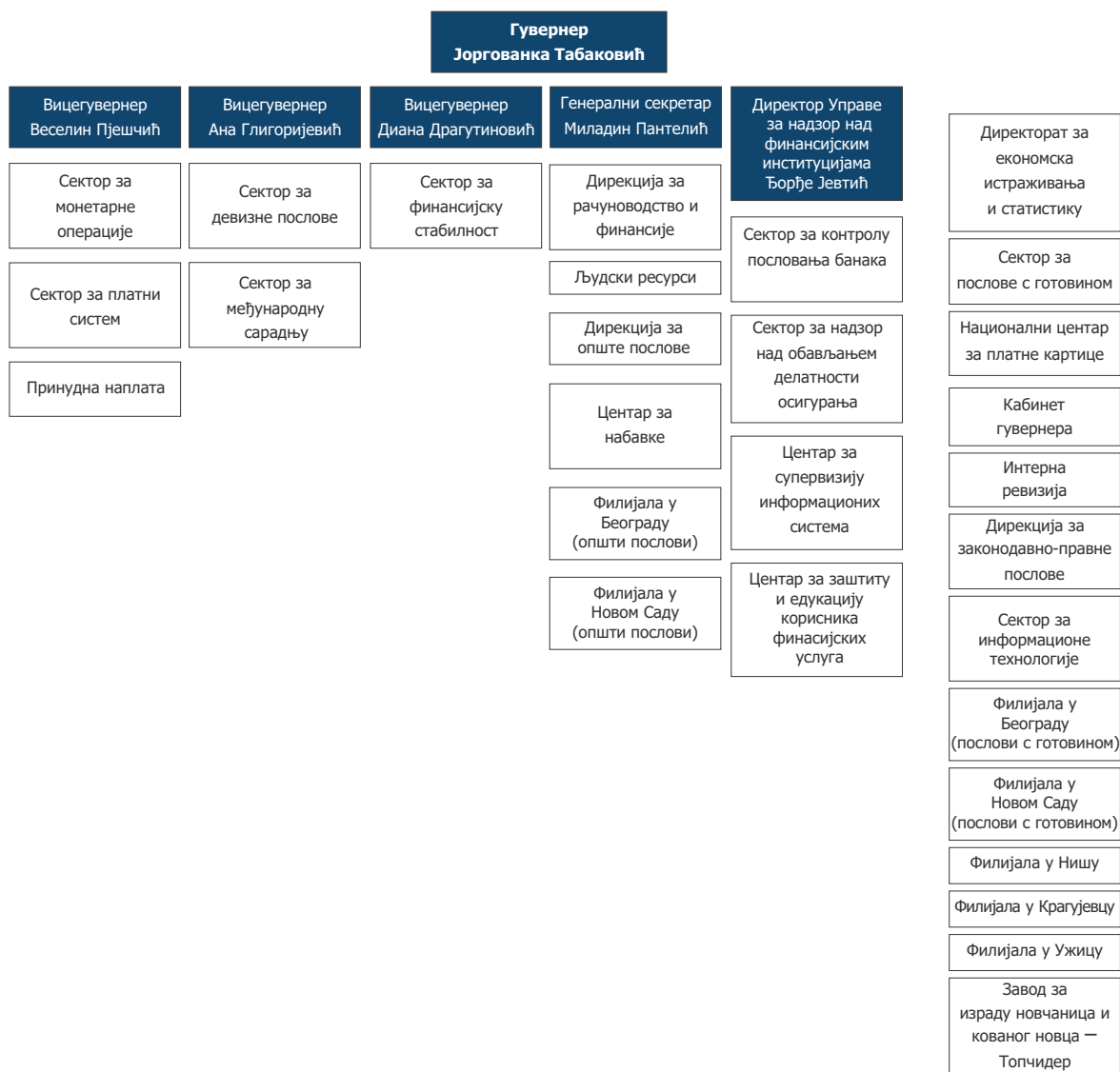
- издаје новчанице и ковани новац и управља токовима готовине;
- уређује, контролише и унапређује несметано функционисање платног промета у земљи и са иностранством, у складу са законом;
- обавља законом, односно уговором утврђене послове за Републику Србију, не угрожавајући при томе своју самосталност и независност.

Органи Народне банке Србије су: Извршни одбор, гувернер и Савет гувернера.

Чланови Извршног одбора су гувернер, директор Управе за надзор над финансијским институцијама и вицегувернери. Извршни одбор утврђује монетарну и девизну политику, као и активности ради очувања и јачања стабилности финансијског система. Такође, утврђује референтну каматну стопу и друге каматне стопе које Народна банка Србије примењује у спровођењу монетарне политике. Поре тога, на предлог Управе за надзор над финансијским институцијама, доноси прописе у области контролне и надзорне функције, у складу са законима којима се уређује обављање тих функција. Седнице Извршног одбора одржавају се по потреби, а најмање једном месечно. Седницама Извршног одбора председава гувернер.

Народном банком Србије руководи гувернер, који заступа и представља Народну банку Србије. Гувернера бира Народна скупштина на предлог председника Републике Србије, с мандатом од шест година и правом поновног избора. Гувернер руководи пословањем и организује њен рад, спроводи одлуке Извршног одбора и Савета гувернера, доноси прописе, опште и појединачне акте из надлежности Народне банке Србије и обавља друге послове.

Савет гувернера чине пет чланова, укључујући и председника, које бира Народна скупштина на предлог одбора Народне скупштине надлежног за послове финансија. Чланови Савета бирају се на период од пет година, с правом поновног избора. Седнице Савета

одржавају се по потреби, а најмање једном у два месеца. Између осталог, Савет гувернера доноси Статут, на предлог Извршног одбора, и финансијски план и усваја годишње финансијске извештаје Народне банке Србије.

У оквиру Народне банке Србије образована је и Управа за надзор над финансијским институцијама, у оквиру које се обављају послови контроле пословања банака, надзора над обављањем делатности осигурања, друштава за управљање добровољним пензијским фондовима, финансијског лизинга, заштите корисника финансијских услуга и други.

Народна банка Србије је правно лице са седиштем у Београду. Она може образовати филијале које немају статус правног лица, а њихова унутрашња организација, делокруг и дужности одређени су Статутом Народне банке Србије.

Народна банка Србије у свом саставу има специјализовану организацију, Завод за израду новчаница и кованог новца — Топчидер, чије се обавезе и одговорности одређују Законом о Народној банци Србије и Статутом Народне банке Србије.

Најзначајнији датуми у историјату Народне банке Србије

18. 1. 1883. Закон о Народној банци

4. 10. 1885. Измена Закона о Народној банци

26. 3. 1890 Усељена зграда Народне банке у Дубровачкој улици (сада Краља Петра)

24. 7–30. 8. 1914. Услед избијања Првог светског рата целокупна имовина Народне банке евакуисана из Београда у Крушевац

28. 12. 1915. Након напуштања државне територије имовина Народне банке упловила у марсејску луку

16. 2. 1919. Имовина Народне банке се вратила у Београду

4. 11. 1929. Промена назива у Народна банка Краљевине Југославије

17. 6. 1931. Закон о Народној банци

8. 5. 1939. Услед опасности од новог светског сукоба Народна банка започела пренос златних резерви

26. 1. 1930. Освећење новоизграђене зграде Завода за израду новчаница у Топчидеру

1921–VI 1924. Завршена ликвидација послова Аустро-Угарске банке на територији Краљевине СХС

2. 1. 1920. Уредба о реорганизацији Привилеговане народне банке Краљевине Србије у Народну банку Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца

6. 4. 1908. Измена Закона о Народној банци и продужење привилегије

27. 6. 1921. Закон о Народној банци Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца

20. 3. 1884. Указом краља Милана Алекса Спасић постављен за првог гувернера

7. 4. 1884. Протоколација Народне банке код Београдског трговачког суда

14. 7. 1884. Народна банка отворила шалтере

1941. Евакуација имовине Народне банке успешно окончана, Народна банка у Београду остала само у зградама Краљевине

1941. Немачке окупационе власти доносе уредбу о ликвидацији Народне банке Краљевине Југославије

1941. На окупираном подручју Народна банка отпочела с радом Народна банка

1942. Завршена замена Народне новца Народне банке динарима

1944. Уредба о изменама Закона о Народној банци, с циљем проактивним дејством од Народне банке у Лондону

1945. По ослобођењу Народне земље завршена замена Народне окупацијских и квислиншких динара динара

1961. Закон о кредитним и другим банкарским пословима – прелаз на вишебанкарски систем

1962. Издвајање платног промета из послова Народне банке Федеративна народна република Југославија и формирање Народне службе друштвеног књиговодства

1972. Закон о Народној банци Југославије и отпочињање процеса стварања народних банака република и аутономних покрајина

1991. Након сецесионистичких аката Словеније и Хрватске, Народна банка пушта у оптицај новчанице за ванредне потребе земље

1992. Међународни монетарни фонд доноси одлуку о престанку сарадње с Југославијом услед престанка њеног постојања

1993. Закон о Народној банци којим она, као правни наследник, преузима права и обавезе за територију СР Југославије

1994. Програм за заустављање хиперинфлације и стабилизацију динара гувернера Драгослава Аврамовића

1952. Народна банка једина банка у земљи – спајање Државне инвестиционе банке и државних банака за кредитирање земљорадничких задруга, уз укидање комуналних банака

1946. Закон о измени Закона о Народној банци Краљевине Југославије којим је потврђен континуитет и утврђен нови назив – Народна банка Федеративне Народне Републике Југославије

1946. Уредба о спајању кредитних предузећа из државног сектора с Народном банком Федеративне Народне Републике Југославије

1996. Формирана специјализована организација Завод за обрачун и плаћања и Народна банка поново преузела послове платног промета у земљи

1983. „Ноћна седница“ Савезног извршног већа и обелодањивање кризе која ће Народну банку довести у ситуацију да буде дужних по свим новим иностраним кредитима

2003. Завод за обрачун и плаћања престао с радом, а део платног промета пренет на пословне банке

2003. Народна банка Југославије наставила рад као Народна банка Србије

2003. Закон о Народној банци, поред гувернера утврђена су и два нова органа – Монетарни одбор и Савет

Етички кодекс

У протеклом периоду континуирано су предузимане активности усмерене на унапређење етичких и професионалних стандарда понашања запослених. За интерне новине „НБС инфо“ израђени су чланци на теме: Односи с трећим лицима, Етички кодекс – пословно понашање и комуникација, Транспарентност у пословном понашању и Поглед уназад, у којима су истакнути одређени аспекти пословног понашања запослених. Такође, припремљен је чланак и о новом Статуту Народне банке Србије како би се запослени упознали са Статутом и правима и обавезама који за њих произлазе из овог акта. Правилник о пословном понашању запослених у Народној банци Србије усклађен је с новим статутом, а у складу с тим ажуриран је и одељак на интранету посвећен пословном понашању.

У оквиру социјализације нових колега у Сектору за контролу послова банака, одржана је презентација о улози и значају постојања посебног система вредности у централној банци, а представљена су и најважнија етичка правила која важе у Народној банци Србије и процедуре за њихово спровођење.

Пошто се на Народну банку Србије и њене функционере примењује Закон о Агенцији за борбу против корупције и прописи које је ова агенција донела на основу тог закона, континуирано се предузимају активности усмерене на испуњавање обавеза које произлазе из тог закона и тих прописа. Закључно с другим тромесечјем, Агенцији су достављани редовни извештаји о активностима предузетим ради спровођења Националне стратегије за борбу против корупције и Акционог плана за примену Националне стратегије за борбу против корупције. Међутим, како новом Националном стратегијом за борбу против корупције и новим Акционим планом за примену Националне стратегије за борбу против корупције за Народну банку Србије није прописана обавеза редовног извештавања о спровођењу тих аката, јер не постоје мере, нити активности за чије спровођење је тим актима утврђена њена одговорност – редовни тромесечни извештаји више се не достављају, али се прати примена мера

предвиђених овим планом. Ако неким од аката, чије је доношење прописано као једна од ових мера, буде утврђена обавеза Народне банке Србије да предузме извесне активности у погледу спровођења ове стратегије и акционог плана – извештај о предузетим активностима Народна банка Србије доставиће Агенцији за борбу против корупције.

Агенцији за борбу против корупције благовремено је достављен усвојен План интегритета Народне банке Србије, као и копија одлуке о усвајању овог плана, разрешењу радне групе за израду тог плана и именовању лица одговорног за његово спровођење. Такође, овој агенцији је достављена евиденција поклона функционера за 2012. годину, као и обавештење о поновном избору на функцију члана Савета гувернера Народне банке Србије.

Како би утврдила колико су запослени у Народној банци Србије упознати са етичким кодексом Народне банке Србије, као и каква су њихова искуства у вези с применом етичких правила, Усклађеност пословања је припремила упитник о познавању етичког кодекса. Упитник је попунило око 2,5% укупног броја запослених. На основу добијених резултата може се видети колико су ефективне биле активности које су до сада предузимане, као и које су то области на којима је потребно више радити. У наредном периоду интензивираће се неки од постојећих видова обуке које су запослени препознали као најделотворније, а размотриће се и коришћење неформалнијих средстава за подизање свести запослених о неопходности поштовања етичких и професионалних стандарда понашања.

Односи с јавношћу

Екстерна комуникација

Одговорно, континуирано и правовремено информисање шире јавности о пословању и активностима Народне банке Србије се и у 2013. години одвијало путем редовних саопштења и прес-конференција. Припремљено је и прослеђено 137 саопштења за јавност и дато 238 одговора на новинарска питања. У 2013. години су, поред осталог, организоване четири редовне конференције за новинаре, четири презентације Извештаја о инфлацији за јавност, брифинг за новинаре о препорукама Народне банке Србије у вези са стамбеним кредитима индексираним у швајцарским францима и променљивим маржама. Јавности је, путем конференција за новинаре, представљен и завршетак Краткотрајног твининг пројекта о развоју капацитета људских ресурса, као и завршетак заједничког пројекта Народне банке Србије, Европске уније и Европске централне банке „Јачање институционалних капацитета Народне банке Србије“. Такође, Народна банка Србије је саопштењима информисала јавност и о састанцима с мисијом Међународног монетарног фонда током њихова два боравка у Србији, затим о округлом столу на тему „Режим и политика девизног курса у Србији“ и оснивању Комитета за финансијску стабилност. На исти начин јавност је била обавештена и о културним и друштвено одговорним активностима Народне банке Србије.

Народна банка Србије информисе јавност о својим надлежностима, организационој структури и

функционисању и путем Информатора о раду Народне банке Србије, који је објављен на њеном веб-сајту и који се најмање једном месечно ажурира новим информацијама.

Публикације и веб-сајт

На веб-сајту Народне банке Србије током 2013. године објављени су Годишњи извештај о пословању и резултатима рада, Годишњи извештај о стабилности финансијског система и Годишњи извештај о монетарној политици за претходну годину, као и Полугодишњи извештај о монетарној политици за текућу годину.

Презентације Извештаја о инфлацији емитоване су уживо преко званичног сајта Народне банке Србије (*live stream*). На веб-сајту су објављена месечна издања Статистичког билтена, тромесечни извештаји о банкарском сектору, надзору финансијског лизинга, пословима надзора над обављањем делатности осигурања и надзора друштава за управљање добровољним пензијским фондовима, као и о активностима у области заштите корисника. Такође, тромесечно су објављивани Анализа дуга Републике Србије и Извештај о динаризацији финансијског система.

Све активности Народне банке Србије од значаја за јавност пропраћене су објављеним саопштењима, информацијама и подацима на званичном веб-сајту и његовим поддоменима.

Сви штампани и електронски садржаји који се публикују за јавност припремају се на српском и енглеском језику.

ЉУДСКИ РЕСУРСИ

Мотивисани и посвећени запослени од кључног су значаја за успешно пословање Народне банке Србије. Због тога Народна банка Србије настоји да активном политиком запошљавања, образовања и мотивисања утиче на њихову компетентност, професионалност и ефикасност, уз примену и праћење законских и других прописа из области радних односа. Народна банка Србије има широку надлежност, а стварање квалитетних стручних тимова доприноси остваривању утврђених задатака и послова.

У 2013. успешно је завршен Краткорочни твининг пројекат за Људске ресурсе. Ово је први пројекат те врсте спроведен у Народној банци Србије који је за циљ имао унапређење постојећих политика и процедура по угледу на праксе управљања људским ресурсима у централним банкама Немачке и Чешке Републике.

Највећу вредност пројекта представља висок ниво сарадње централних банкара. Сарадња подразумева пре свега трајну могућност размене информација, а, самим тим, и праћење савремених трендова у развоју руководства људских ресурса у централним банкама. Отворени канал комуникације је оно што нам даје предност у временима док Србија не постане равноправна чланица Европске уније, када ће и Народна банка Србије добити приступ Годишњој конференцији људских ресурса.

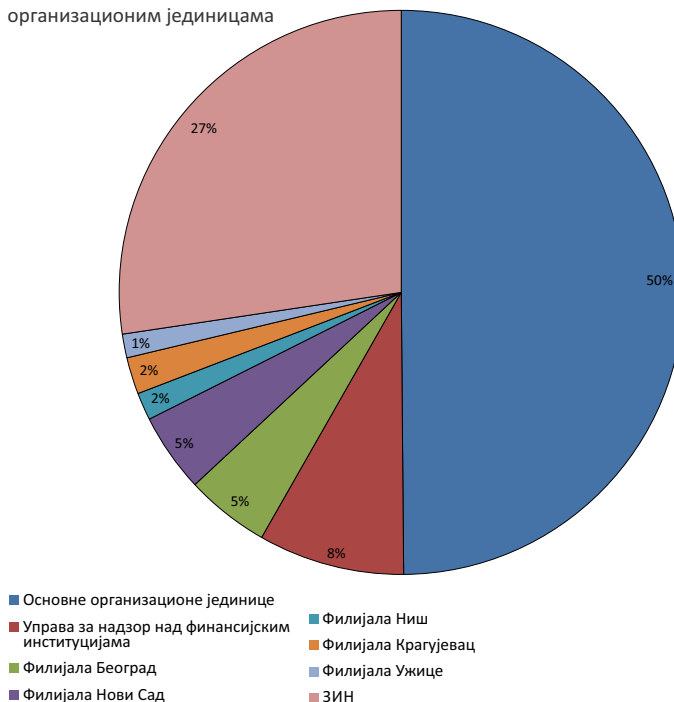
Извесне промене учињене су и у Годишњем плану образовања, стручног оспособљавања и усавршавања запослених у Народној банци Србије за 2014. Према инструкцијама Људских ресурса, све организационе јединице детаљно су приступиле планирању, у складу са стварним потребама и буџетским ограничењима, захваљујући чему је добијен документ с прецизно наведеним облицима, типовима и темама будућих усавршавања и образовања запослених.

У наредном периоду посебна пажња биће посвећена здравственој заштити запослених, а пре свега превенцији болести. Такође, једна од новина биће и Приручник за запослене, у коме ће бити приказана сва питања из области запослености и радних односа, затим права, обавезе и одговорности, као и одговори на најчешћа питања упућена Људским ресурсима.

Структура запослених

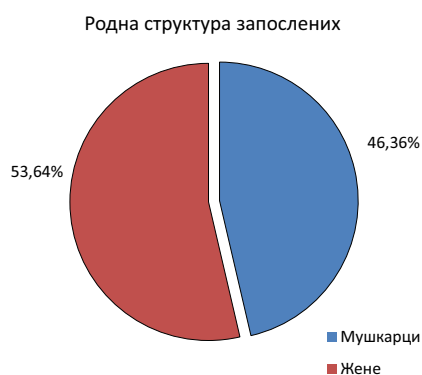
Послови Народне банке Србије обављају се у основним организационим јединицама, Управи за надзор над финансијским институцијама, филијалама и Заводу за израду новчаница и кованог новца – Топчидер, у складу са Законом о народној банци Србије и Статутом Народне банке Србије.

Структура запослених по организационим јединицама

У основним организационим јединицама ради 50%, у Управи за надзор над финансијским институцијама 27%, а у филијалама и Заводу за израду новчаница и кованог новца – Топчидер 23% запослених.

Народна банка Србије пружа једнаке могућности запошљавања, у складу са законом и нормама. Иако изузетно води рачуна о равнотежи између мушкараца и жена, кључни избор при избору запослених јесте стручност и професионални приступ послу.

Савремени трендови у области финансијског сектора показују да број жена преовлађују у односу на број мушкараца. Народна банка Србије такође је пример те праксе, будући да у структури запослених жене чине 54% укупног броја запослених, а налазе се и на 51% руководећих места.

Народна банка Србије подржава професионално усавршавање запослених у случајевима када потребе радних процеса и пословни циљеви у Народној банци Србије то захтевају, у складу с прописаним унутрашњим актима који регулишу материју обуке и развоја запослених.

Усавршавање запослених

Унапређење стручних знања и способности незаобилазан је чинилац у развоју професионалне каријере запослених.

Народна банка Србије је, као и претходних година, у периоду јул–август организовала летњу праксу за 32 студента универзитета из земље и иностранства.

Поред тога, реализован је програм обуке приправника.

Безбедност и здравље на раду

Седиште

У 2014. години планирано је да се заврше сви започети поступци и наставе све законом прописане активности у области безбедности и здравља на раду како би се унапредили и створили услови да Народна банка Србије постане препознатљива као послодавац који поштује све прописе из ове области.

Предузета активност	*Проценат запослених	Број
Спроведена ревизија појединачних процена ризика на радном месту и у радној околини које се односе на основне организационе јединице	44,14	7
Израђен Предлог програма поступног отклањања недостатака у области безбедности и здравља на раду, за чије отклањање су потребна већа инвестициона улагања, а живот и здравље запослених нису теже угрожени	100	1
Обједињени извештаји организационих јединица одговорних за спровођење Програма и достављени гувернеру, одговорним организационим јединицама, Одбору за безбедност и здравље на раду и репрезентативним синдикатима	100	3
У оквиру надлежности Људских ресурса, планирана су средства за набавку услуга и добара у области безбедности и здравља на раду у току 2014. године, за потребе основних организационих јединица, филијала и Завода за израду новчаница и кованог новца	100	1
Израђен Предлог одлуке о распореду радног времена	100	1
Покренут поступак утврђивања радних места на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем у Филијали у Новом Саду и Заводу за израду новчаница и кованог новца	0,30	2
С послодавцем с којим основне организационе јединице деле радни простор покренути су поступци закључења споразума о спровођењу мера за безбедан и здрав рад запослених (закључена су два споразума)	57,69	11
Извршен преглед и испитивање опреме за рад коју користе запослени у основним организационим јединицама и Филијали Београд	59,82	86
Организована предавања ради оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад у основним организационим јединицама	30,10	12
Извршено оспособљавања запослених у основним организационим јединицама за безбедан и здрав рад	14,38	12

Предузета активност	*Процена запослених	Број
Набављена средства и опрема за личну заштиту на раду подељена запосленима у одређеним организационим јединицама	6,43	1.805
Покренути поступци набавки добара или услуга за потребе основних организационих јединица, филијала и Завода за израду новчаница и кованог новца	100	10
Одржани састанци Одбора за безбедност и здравље на раду	100	2
Покренути поступци утврђивања статуса особе са инвалидитетом у основним организационим јединицама, филијалама и Заводу за израду новчаница и кованог новца	0,26	6
Спроведени поступци утврђивања статуса особе са инвалидитетом у основним организационим јединицама, филијалама и Завод за израду новчаница и кованог новца	0,17	4
Претходни лекарски преглед запослених у основним организационим јединицама на радним местима с повећаним ризиком	0,65	15
Периодични лекарски преглед запослених у основним организационим јединицама на радним местима с повећаним ризиком	0,22	5
Претходни преглед очију и вида запослених који користе опрему за рад са екраном у основним организационим јединицама	0,74	17
Циљани лекарски преглед запослених са здравственим сметњама ради утврђивања радне способности у основним организационим јединицама	0,09	2
Спроведен поступак заштите запослених са здравственим сметњама у основним организационим јединицама, филијалама и Заводу за израду новчаница и кованог новца	0,35	4
Поднете пријаве повреда на раду запослених у основним организационим јединицама	0,26	6
Спроведене пријаве повреда на раду запослених у основним организационим јединицама	0,18	4

* Проценат запослених обухваћен активностима, односно на које се активности односе непосредно или посредно.

Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер

У 2013. години ступиле су на снагу измене и допуне акта о процени ризика на радном месту и у радној околини. Изменама и допунама извршена је процена ризика на десет радних места. Четири радна места су проглашена за радна места с повећаним ризиком, док једно радно место то више није. Околности које могу да угрозе безбедност и здравље на раду постоје на 31 радном месту, на којима технолошке и радне процесе обавља 147 запослених.

У складу с прописима из области безбедности и здравља на раду, Народна банка Србије донела је Програм поступног отклањања недостатака у области безбедности и здравља на раду, за чије отклањање су потребна већа инвестициона улагања, а живот и здравље запослених нису теже угрожени. На основу тог програма, предузете су активности за отклањање недостатака и дати су тромесечним извештаји одговорних јединица о њиховом остварењу у току 2013. године.

У складу с Планом оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад у Народној банци Србије, у Заводу за израду новчаница и кованог новца оспособљена су 204 запослена.

Како би се смањило могуће повређивање запослених, као превентивна мера, вршена су алко-тестирања запослених по случајном узорку. Провера се вршила алко-тест уређајем код 144 запослена. Ни код једног запосленог није пронађена концентрација алкохола.

У 2013. години догодило се шест лаких повреда на раду. На основу анализе броја повреда и извештаја о привременој спречености за рад, број повреда је исти као и у 2012. години, док се број дана спречености за рад (боловања) смањило за 60 дана. Настављају се активности запослених за безбедан и здрав рад које имају за циљ смањење броја повреда запослених на радном месту и у радном простору.

Ради спречавања, отклањања или смањења опасности и штетности по здравље запослених, у сарадњи с руководством Завода за израду новчаница и кованог новца, редовно се анализирају предузете мера и планирају побољшања услова за безбедан и здрав рад запослених.

У 2013. години у Заводу за израду новчаница и кованог новца нису идентификована обољења, ни болести у вези с радом.

Интерна комуникација

Изношење основних задатака Народне банке Србије, достигнућа и догађаја везаних за живот у оквиру Народне банке Србије, развијање заједничке организационе културе, подстицање размене информација и осећаја припадности, уз успостављање равнотеже између приватног и пословног живота, циљеви су на којима Народна банка Србије заснива приступ интерној комуникацији.

У току протекле године акценат је стављен на прелазак са штампаног на електронско издање

интерног двомесечника „НБС инфо“. Интерни часопис излази од 2006. године с главним циљем да допринесе развијању осећаја припадности запослених Народној банци Србије, као и да запослене информише о свим темама које су у пољу њиховог интересовања.

Главна одлика „НБС инфо“ је у томе да запослени директно учествују у стварању садржаја новина, чиме се шири мрежа сарадника и додатно унапређује комуникација. Истовремено, ради се на томе да сарадници „НБС инфо“ постану амбасадори вредности које су саставни део свакодневног пословања и понашања наших запослених.

У плану је објављивање и специјалних издања „НБС

инфа“. У тим издањима представиће се успешни пројекти, догађаји и колеге који су у њима учествовали с циљем афирмације добре праксе, позитивних поступака запослених и унапређења комуникације. Истовремено, радиће се и на унапређењу садржаја електронског издања.

Поред тога, у складу са слоганом „Комуницирајте. Укључите се. Напредујте.“, препознајући директоре одељења као једну од циљних група која у свакодневном раду има најгушћу мрежу сарадника и, самим тим, најгушћу мрежу комуникације, организован је циклус од десет округлих столова на тему „Улога интерне комуникације у изградњи поверења у организацији“. Увођењем новог канала

интерне комуникације руководиоци ужих организационих јединица имали су прилику да међусобном разменом својих искустава дођу до нових идеја за ефикасно решавање проблема с којима се суочавају током комуникације са својим сарадницима.

Округли сто на ту тему организован је и за запослене у Интерној ревизији, коме је претходило истраживање о степену ефикасности комуникације у овој организационој јединици и израда комуникационог плана, уз препознавање одређених области у којима је могуће унапређење.

ОДГОВОРНОСТ ПРЕМА ЗАЈЕДНИЦИ

Заштита и едукација корисника финансијских услуга

Центар за заштиту и едукацију корисника финансијских услуга је у 2013. грађанима активно пружао помоћ у остваривању њихових права поступањем по приговорима, посредовањем у решавању спорних односа мирним путем и информисањем и едукацијом корисника финансијских услуга.

Поступање по обавештењима

У току 2013. Центар за заштиту и едукацију корисника финансијских услуга примио је 2.201 обавештење и преурањено обавештење с приговорима на рад финансијских институција.

Примљено је 1.510 обавештења с приговорима на рад финансијских институција. Од тога, највише обавештења (83,6%) односило се на рад банака.

Од 1.263 обавештења с приговорима на рад банака, највећи број односио се на кредите (57,72%), текуће рачуне (16,79%) и платне картице (13,22%). На рад друштава за осигурање упућено је 239 обавештења, од чега се највећи број односио на аутоодговорност (48,5%), животно осигурање (15,9%) и осигурање од незгоде (7,6%).

Посредовања

У истом периоду заказано је 105 поступака посредовања, или за 22,8% мање него у истом периоду 2012. године. На основу тога може се закључити да се већи број обавештења завршава у првој фази поступања по обавештењу корисника.

Од укупног броја поступака посредовања, поступак је окончан у 93 случаја, при чему је у 43% окончаних поступака посредовања постигнут споразум између финансијских институција и њихових клијената.

Највећи број поступака посредовања односио се на спорне односе између банака и њихових клијената, и то по основу кредитних послова (41%), платних картица (11%) и текућег рачуна (5%). Када је реч о

Број обавештења по даваоцима финансијских услуга у периоду 1. 1 – 31. 12. 2013.

Даваоци финанс. услуга	Јан.	Феб.	Март	Апр.	Мај	Јун	Јул	Авг.	Септ.	Окт.	Нов.	Дец.	Укупно	У %
Банке	98	88	104	124	92	83	108	96	115	122	94	139	1.263	83,6%
Друштва за осигурање	20	25	26	19	15	15	29	16	18	16	18	22	239	15,8%
Даваоци лизинга	1	1	1	0	0	1	1	0	1	0	0	2	8	0,5%
Друштва за управљање ДПФ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0%
Остало	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0%
УКУПНО	119	114	131	143	107	99	138	112	134	138	112	163	1.510	100%

Извор: Народна банка Србије.

Број поступака посредовања по даваоцима финансијских услуга у периоду 1. 1 – 31. 12. 2013.

Даваоци финансијских услуга	У току	Поравнања	Обуставе	Одустанци	Укупно
Банке	10	29	28	0	67
Друштва за осигурање	2	10	23	0	35
Даваоци лизинга	0	1	2	0	3
УКУПНО	12	40	53	0	105

Извор: Народна банка Србије.

спорним односима између друштава за осигурање и њихових клијената, најбројнији су у области аутоодговорности (13%) и животног осигурања (9%).

Информисање корисника финансијских услуга

У току 2013. године Центар за заштиту и едукацију корисника финансијских услуга примио је 597 питања у вези с финансијским услугама и правима корисника по основу коришћења тих услуга. Највећи број питања односио се на рад банака (82,2%), и то у вези с кредитима (53,3%), текућим рачунима (8,9%) и девизном штедњом (4,4%).

Корисници су упутили и око 18.000 позива. Ако се изузму питања који су се односила на сервисне информације (курсне листе и друге сервисне информације), највише питања било је у вези с банкарским услугама и осигурањем.

Истовремено, примљен је и 1.188 упит електронским путем у вези с процедуром упућивања приговора на рад финансијских институција, висином курса, заменом новчаница, принудном наплатом, платним прометом итд.

Финансијска едукација грађана

У складу с Планом активности за спровођење Стратегије Народне банке Србије на пољу финансијске едукације, а ради свеобухватнијег информисања корисника финансијских услуга, Центар за заштиту и едукацију корисника финансијских услуга је у 2013. одговорио на бројна питања новинара „Политике“, „Вечерњих новости“, „Блица“, „Информера“, „Наших новина“, РТС-а и Магазина „Бизнис“.

Светска банка упознала се са активностима Центра за заштиту и едукацију корисника финансијских услуга путем упитника, након чега је ова међународна институција Народну банку Србије препознала као лидера у региону у овој области.

На саветовању у Удружењу банака Србије представљена је Стратегија Народне банке Србије на пољу финансијске едукације 2012–2015, као и

активности Центра за заштиту и едукацију корисника финансијских услуга у области информисања корисника финансијских услуга.

Ради ефикасног спровођења оперативних циљева, настављена је сарадња са *OECD*-ом активним учешћем на конференцији Међународне групе земаља које се баве финансијском едукацијом (*INFE*) у Паризу (октобар 2013. године) како би се на основу искустава свих чланица ове групе допринело унапређењу међународних стандарда и упитника за мерење финансијске писмености на светском нивоу. На конференцији су представљени и резултати мерења финансијске писмености у Србији.

У складу са Стратегијом, продужен је развој канала комуникације са становништвом. Током године одржано је пет едукативних трибина за грађане Београда, Кикинде и Крагујевца, где су, путем 15 презентација, представљени различити финансијски производи и услуге. На трибинама је присуствовало око 200 грађана. Том приликом подељени су едукативни материјали који садрже информације о финансијским производима и савете Народне банке Србије на шта све грађани треба да обрате пажњу при куповини одређеног производа, као и коме могу да се обрате уколико имају питања или проблема у вези с коришћењем одређеног финансијског производа.

У оквиру редовних едукативних активности, Народна банка Србије је наставила с пружањем информација грађанима у својим регионалним канцеларијама за финансијску едукацију. У току 2013. године, регионалним канцеларијама за финансијску едукацију обратила су се 1.664 грађанина, што је за 17% више него у 2012. години.

Питања која су грађани постављали углавном су се односила на банкарске услуге (51,8%), пре свега на штедњу, начин обрачуна анuitета, рефинансирање кредита, кредитну евиденцију, јемство, превремену отплату, накнаду по текућем рачуну, поступак у вези с гашењем рачуна, промену каматне стопе, процедуру улагања обавештења на рад банака, активности из делокруга Народне банке Србије и др. У области осигурања, највећи број питања грађана односио се на осигурање живота и аутоодговорност.

Финансијска едукација деце и омладине

Програми финансијског образовања које спроводи Одсек за изложбе и едукацију представљају реализацију активности изнетих у стратешком плану, а усмерени су на развијање свести младих о значају новца и његовој улози, као и на упознавање с вредностима и предностима доброг управљања финансијским производима како би се лакше остварили одређени животни циљеви и живот учинио квалитетнијим.

Са жељом да финансијско образовање учини доступним што већем броју деце и омладине широм Србије, Народна банка Србије, у сарадњи с културно-образовним институцијама, реализује програме гостовања. У току 2013. године одржано је укупно 50 радионица („Динар наш новац“, „Мој буџет и ја“ „Знаменити Срби на динарским оптицајним новчаницама“ и „Моје финансије“), као и осам турнира у едукативној игри „Монетура“ у градовима широм Србије (Ужице, Лесковац, Крагујевац,

Лазаревац, Бор, Краљево, Пирот, Нови Сад, Ниш), као и у објекту у Улици краља Петра 12 у Београду.

У периоду од 15. до 21. марта Народна банка Србије је учествовала у „Светској недељи новца“, манифестацији која је покренута на иницијативу Међународног покрета за финансијску едукацију деце и омладине с циљем финансијског описмењавања деце и омладине широм света. Акција је први пут одржана 2013. године и на светском нивоу прикључило јој се преко 400 организација из више од 80 земаља. Више од милион деце је учествовало у едукативним активностима. Народна банка Србије је у том периоду угостила велики број деце и омладине (више од 400), који су посетили изложбену поставку и/или учествовали у едукативним радионицама.

Изложбене активности

Изложбене поставке, едукативне програме и културно-образовне садржаје Народне банке Србије за јавност у току 2013. године посетило је укупно 34.676 особа, од тога 15.058 у објекту Народне банке

ОДСЕК ЗА ИЗЛОЖБЕ И ЕДУКАЦИЈУ ПРОГРАМ ФИНАНСИЈСКОГ ОБРАЗОВАЊА - РАДИОНИЦЕ					
Назив радионице	Место одржавања	Укупно радионица по граду	Укупно учесника по граду	Укупно радионица	Укупно учесника
Динар наш новац	Београд	8	152	20	483
	Ужице	2	102		
	Лесковац	2	35		
	Крагујевац	1	34		
	Лазаревац	1	15		
	Бор	2	62		
	Краљево	2	54		
Мој буџет и ја	Пирот	2	29	18	411
	Београд	7	158		
	Лесковац	3	79		
	Крагујевац	1	25		
	Лазаревац	1	11		
	Бор	2	45		
	Краљево	2	62		
Знамените личности	Пирот	2	31	11	263
	Београд	3	70		
	Крагујевац	1	33		
	Лазаревац	1	16		
	Бор	2	34		
Моје финансије	Краљево	2	65	1	10
	Пирот	2	45		
Монетура	Београд	1	10	8	229
	Нови Сад	4	86		
	Ниш	2	45		
УКУПНО			98	58	1396

Србије у Улици краља Петра и 18.698 у објекту на Славији, као и 920 ученика основних и средњих школа и студената на гостовањима приликом спровођења програма финансијске едукације.

Изложбени простор у Улици краља Петра 12

Изложбени простор Народне банке Србије у Улици краља Петра 12, организовано и континуирано, током целе године посећивала су деца из вртића, ученици основних и средњих школа, студенти високошколских установа из Београда и унутрашњости Србије, приправници Народне банке Србије, полазници летње праксе, гости Народне банке Србије (домаћи и инострани), учесници семинара и студијских програма, као и посетиоци који су

свакодневно, индивидуално или у туристичким групама, долазили да погледају изложбене садржаје.

Као и сваке године, настављен је редован волонтерски програм. У сарадњи с Домом пензионера „Бежанијска коса“, организовано је „Вече пензионера у Народној банци Србије“.

Изложбени простор на Славији

Модерно здање Народне банке Србије на Славији у Немањиној 17, у склопу свог изложбеног простора, нуди добре излагачке услове и све више постаје препознатљив простор за излагање модерних и класичних уметничких форми. У току 2013. године реализовано је 11 изложби/догађаја.

Назив изложбе/догађаја	Број посетилаца
„Павел Хајко“	1.370
„Циркуски живот“	468
„Париз–Београд 1886–2012. Приче о једној сарадњи“	911
Концерт хора „Мери Госпел“	200
„Старе разгледница Београда 1895–1941“	125
„Српски новац од 13. до 21. века“	550
„Примењена носталгија“	150
Међународна трибина композитора	750
Хор „Београдски мадригалисти“	120
Фестивал науке 2013.	14.000
„Лајф баланс 2013“	54

Сарадња с другим институцијама и учешће у културним манифестацијама

Као активан учесник бројних културних домаћих и међународних манифестација, Народна банка Србије је поводом обележавања 165-годишњице од рођења архитекте Константина А. Јовановића остварила сарадњу с Музејом града Београда и учествовала у реализацији изложбе и пратећег програма „Константин А. Јовановић: Архитекта великог формата“. У склопу пратећег програма, посетиоци су могли да обиђу зграду Народне банке Србије у Краља Петра 12, коју је пројектовао овај чувени архитекта, као и изложбени простор са сталном поставком и интерактивним садржајима.

У оквиру обележавања манифестације „Међународни дан франкофоније“, манифестације у којој због својих историјских веза са франкофонским земљама, првенствено Француском и Белгијом, Народна банка Србије учествује по седми пут, 25. марта је у изложбеном простору на Славији приређена изложба „Париз–Београд 1886–2012. Приче о једној сарадњи“. Изложба је у јуну 2012. године гостовала у Банци Француске у Паризу.

Другу годину заредом, Народна банка Србије у здању у Улици краља Петра 12 реализује манифестацију „Дан отворених врата“. Посетиоци су имали прилику да разгледају свечани хол и упознају се са историјатом зграде, погледају основну изложбену поставку

„Новац на тлу Србије“, као и тематске изложбе. Од запослених у Сектору за послове с готовином могли су да сазнају нешто више о заштитним карактеристика динарских оптицајних новчаница. Такође, у Архивској читаоници „Марко Стојановић“ посетиоци су могли да присуствују презентацији о историјату Народне банке Србије, док су запослени у Директорату за економска истраживања и статистику и Центру за заштиту и едукацију корисника финансијских услуга с грађанима разговарали о циљевима, функцијама и органима Народне банке Србије и активностима на пољу заштите и едукације корисника финансијских услуга.

Народна банка Србије је, по седми пут, узела учешћа у културној манифестацији „Ноћ музеја“. Поред разгледања централног хола, изложбеног простора и трезора у објекту у Краља Петра 12, додатна тема ове године била је „Копије и фалсификати у свакодневном животу“. У објекту на Славији посетиоци су могли да погледају изложбу посвећену сарадњи и историјским везама Народне банке Србије и централне банке Француске.

Поводом обележавања 129-годишњице од почетка рада Народне банке Србије, у холу зграде у Немањиној 17, 2. јула отворена је изложба „Српски новац од XIII до XXI века“. Ова изложба је 2012. године, ради промовисања националне културе, гостовала у Мисији Републике Србије при Европској унији у Бриселу.

Такође, Народна банка Србије је и ове године учествовала у обележавању културне манифестације „Дани европске баштине“, која је била посвећена теми „Индустријско наслеђе – заштита и ревитализација“. У оквиру манифестације, посетиоци су, уз стручно вођење, имали прилику да обиђу зграду и изложбени простор у Улици краља Петра, као и да погледају филм о Заводу за израду новчаница и кованог новца у Топчидеру. Користећи документарне материјале из богате архивске грађе, посетиоцима су представљене знамените личности које су кроз богату и бурну историју оставиле свој печат у овом граду и доприносиле богатству и непоновљивом духу Београда и Србије.

Чланство у „Глобалном договору“ Уједињених нација

Након оснивања „Глобалног договора“ Уједињених нација у Србији 6. децембра 2007. године Народна банка Србије је, као један од оснивача и активан члан ове иницијативе, наставила своје залагање у промоцији и афирмацији овог најмасовнијег добровољног удружења на свету (с преко 12.000 чланова из више од 145 земаља) посвећеног промовисању друштвено одговорног пословања. „Глобални договор“ од својих чланова тражи да усвоје, подрже и промовишу десет универзалних принципа из области заштите људских и радних права, заштите животне средине и борбе против корупције. За шест година рада у Србији број чланица се повећао на више од 90. Међу њима, поред великих компанија, ту су и представници средњих и малих предузећа, невладиних организација, пословних удружења, академских институција, градова и синдиката.

Народна банка Србије је у току 2013. године активно учествовала у раду радних група за корпоративну друштвену одговорност у банкарству и финансијама и едукацију и развој друштвено одговорног пословања.

Као председавајућа Радној групи за корпоративну друштвену одговорност у банкарству и финансијама, Народна банка Србије је, заједно са осталим

чланицама радне групе, радила на реализовању два пројекта из области финансијске едукације, што је и основни циљ ове групе.

У пројекту сарадње са средњим школама у којима постоји образовни профил „Банкарски службеник“ ученицима ових школа је омогућена:

- једнонедељна/двонедељна пракса за ученике трећег/четвртог разреда у филијалама банака чланица,
- посета Центру за посетиоце Народне банке Србије, и
- тематска предавања за ученике и наставнике.

Сарадња је озваничена потписивањем Протокола о сарадњи између Заједнице економских, правно-биротехничких, трговинских и угоститељско-туристичких школа Републике Србије и „Глобалног договора“ у Србији, а биће настављена и у 2014. години.

Бесплатне радионице за грађане под називом „Управљање личним финансијама“ резултат су сарадње „Глобалног договора“ у Србији и Хрватске удруге банака. С обзиром на позитивна искуства Хрватске, чланице Радне групе одлучиле су да организују и покрену бесплатне интерактивне радионице за грађане о планирању и управљању личним финансијама и у Србији. Пројекат у центар пажње ставља клијента и његову едукацију, а покренут је с циљем да се грађани, кроз обуку и саветовање, упознају с финансијским услугама, ојачају поверење у банкарски сектор, као и да им се помогне у ефикаснијем управљању кућним буџетом.

До сада је одржано 36 радионица (31 у Београду, по једна у Нишу, Новом Саду и Краљеву и две на Копоникју), на којима је учествовало више од 450 грађана. Учесници су организацију радионица (место, време, простор), разумљивост и начин обраде, као и корисност радионица, оценили највишим оценама.

Као највећу корист од радионица грађани наводе бољи преглед прихода и трошкова личног/кућног буџета, нови поглед на планирање и остваривање

ЉУДСКА ПРАВА

Привредни субјекти треба да:

1. подржавају и поштују заштиту међународно признатих људских права, и
2. обезбеде да својим пословањем не учествују у кршењу људских права.

РАДНА ПРАВА

Привредни субјекти треба да пружају подршку:

3. слободи удруживања и потпуну примену права на колективно преговарање,
4. укидању свих облика принудног и присилног рада,
5. укидању свих облика децејег рада, и
6. укидању дискриминације у погледу запошљавања и избора занимања.

10 принципа Глобалног договора

БОРБА ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ

10. Привредни субјекти треба да се боре против свих облика корупције, укључујући и изнуду и подмићивање.

ЖИВОТНА СРЕДИНА

Привредни субјекти треба да:

7. одговорно подржавају принцип предострожности у односу на изазове животне средине,
8. промовишу пројекте веће одговорности према животnoj средини, и
9. учествују у развоју технологија која не наносе штету животnoj средини.

циљева, нова сазнања о могућностима уштеде, сагледавање реалних финансијских могућности, као и будућа побољшања у управљању личним/кућним буџетом.

Од 2012. године грађанима је доступна и *e-learning* апликација „Управљање личним финансијама“, која је постављена на сајт „Глобалног договора“ у Србији.

Више информација о свим активностима „Глобалног договора“ Уједињених нација у Србији може се наћи на веб-страници www.ungc.rs.

Десет принципа Глобалног договора

Десет принципа Глобалног договора из области заштите људских и радних права, заштите животне средине и борбе против корупције заснивају се на: Универзалној декларацији људских права, Декларацији Међународне организације рада о фундаменталним принципима и правима на раду, Декларацији о животnoj средини и развоју и Конвенцији Уједињених нација против корупције.

Хуманитарне акције и донације

Народна банка Србије континуирано, у сарадњи с партнерима и самостално, спроводи друштвено одговорне активности које за циљ имају што масовније укључивање запослених. Тим активностима не само да учествује у решавању проблема у заједници већ подстиче развој самог концепта друштвене одговорности. Посебно смо поносни на готово сто процентно учешће запослених у филијалама у друштвено одговорним активностима које су организоване у Новом Саду, Крагујевцу, Нишу и Ужицу. Реализујући те активности, успели смо да делујемо локално, помажући угрожене суграђане у тим градовима.

Вишегодишња сарадња с различитим организацијама, установама и центрима допринела је повећању броја запослених који се укључују у друштвено одговорне активности, као и њиховој успешној реализацији.

У току 2013. године реализоване су следеће друштвено одговорне активности:

„Хуманошћу против глади“ – прикупљање хране за угрожене категорије становништва

- Циљна група: сиромашни суграђани, деца из сиромашних породица и особе са хендикепом;
- Сарадник: Банка хране;
- Прикупљене количине: седиште – 1.500 кг, Филијала Крагујевац – 66 слатких пакета, Филијала Нови Сад – 35 слатких пакета;
- Корисници: Народна кухиња Српске православне цркве – Београд, Покрет жена „Кнегиња Милица“ – Крагујевац, Удружење за подршку особама са Дауновим синдромом – Нови Сад;
- Новчана вредност (укупно): 255.000 динара.

Ускршња и новогодишња продајна изложба – продаја украсних предмета које су израдили корисници домова и центара социјалне заштите

- Циљна група: деца, омладина и одрасли са хендикепом и деца и омладина без родитељског старања;
- Сарадници: Центар за смештај деце и омладине ометене у развоју, Удружење „Живимо заједно“ Стари град, Удружење „МНРО“ Нови Београд, Дом за одрасла инвалидна лица „Земун“, Дом „Дринка Павловић“ из Београда и Школа за основно и средње образовање „Милан Петровић“ из Новог Сада;
- Средства прикупљена продајом: 287.000 динара.

„Пакетић за непознатог друга“ – прикупљање новогодишњих пакетића у виду половне одеће и слаткиша

- Циљна група: деца и омладина са хендикепом;
- Сарадник: Мали велики људи;
- Прикупљене количине: 130 слатких пакета и 94 пакета одеће.

Прикупљање одеће

- Циљна група: старија и болесна лица;
- Корисник: Геронтолошки центар Београд;
- Прикупљене количине: 50 пакета одеће.

„Ваше мало некеме значи много“ – посета деце с Косова и Метохије Народној банци Србије

- Циљна група: деца из угрожених подручја;
- Реализоване активности: боравак двадесет деветоро деце у породицама запослених и седмодневни рекреативни одмор у одмаралишту Народне банке Србије „Лептерија“ у Сокобањи.

Донирање новогодишњих пакетића деци с Косова и Метохије – набавка и организовање дистрибуције, уз учешће запослених

- Циљна група: деца из угрожених подручја;
- Сарадници: Канцеларија за Косово и Метохију;
- Донирана количина: 104 пакетића;
- Новчана вредност: 610.000 динара.

Хуманитарни концерт дечјег хора „Врапчићи“ – „За Анђеле“

- Циљ: прикупљање средстава за две болесне девојчице;
- Сарадници: Удружење „Добра вила“ и дечји хор „Врапчићи“.

Донације

Додељивање донација утврђено је Одлуком о образовању комисије за разматрање захтева за доделу донација и хуманитарне помоћи и утврђивању услова, начина и критеријума за њихову доделу. На основу те одлуке, новчана средства за донације и хуманитарну помоћ, односно основна средства, нематеријална улагања и инвентар који су трајно стављени ван употребе, могу се одобрити, односно донирати правним лицима, јединицама локалне самоуправе, образовним и културним установама и установама социјалне и здравствене заштите, као и непрофитним организацијама, тј. удружењима, хуманитарним организацијама и другим установама.

У току 2013. године, Народна Банка Србије је донирала 2.013.028,36 динара. Када су у питању донације у виду осталих средстава (расходован намештај и техничка опрема), укупна вредност донација износила је 536.743,12 динара.

ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер – смањење штетних утицаја на животну средину

Аktivности на пољу заштите животне средине у Заводу за израду новчаница и кованог новца – Топчидер усмерене су на поштовање прописа, рационализацију трошкова и подизање свести запослених о значају заштите животне средине. У складу с тим, Завод за израду новчаница и кованог новца планирао је да до јуна 2015. примени захтеве стандарда ISO 14001 – систем менаџмента заштитом животне средине. Стандард захтева идентификацију свих аспеката животне средине, вредновање утицаја, израду програма и планова за смањење утицаја и редован мониторинг. На тај начин ће се добити још једна потврда да је Завод за израду новчаница и кованог новца у сваком тренутку свестан утицаја који има на животну средину и тежње да негативне утицаје сведена на минимум.

Обрада отпадних вода

У погледу обраде отпадних вода реализују се следеће активности:

- сертифициране лабораторије константно контролишу квалитет отпадних вода (резултати показују да је квалитет отпадних вода на нивоу прописаних законских норми);
- константно се врше измене на производној опреми, као и у експлоатацији активних сировина како би се смањила количина насталог отпада, а продукти процеса (прашина, пара и сл.) држали на минималном нивоу;
- ради контроле процеса обраде и препознавања могућих експесних ситуација, као и бржег реаговања, обавља се интерна контрола квалитета отпадних вода на лицу места мобилним тест-анализама.

Управљање технолошким отпадом

У Плану управљања отпадом описани су сви технолошки процеси и поступци рада у којима се

производи отпад и идентификоване су све улазне супстанце у процесима, као и врста, састав и количине отпада. Наведени су начини поступања са опасним отпадом, мере ради смањења производње отпада, поступци и начин раздвајања отпада, начин складиштења, третмана и одлагања отпада. Реализација Плана управљања отпадом је постепен и континуиран процес, чији је главни циљ минимизирање штетних утицаја на животну средину. Уједно, еколошки освешћеној организацији, што Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер дефинитивно јесте, повећавају се шансе за проширење мреже клијената и отварање нових тржишта.

Према Закону о управљању отпадом, управљање отпадом врши се на начин којим се обезбеђује најмањи ризик по угрожавање живота и здравља људи и животне средине. У том смислу, у Заводу за израду новчаница и кованог новца у 2013. години предузете су значајне мере и активности:

- донет је План управљања отпадом за период 2013–2016. на нивоу Народне банке Србије. У Плану су идентификоване све врсте отпада које настају у Заводу за израду новчаница и кованог новца, седишту и филијалама. Дефинисани су тренутни токови отпада и планови за будуће збрињавање како би се задовољили законски захтеви и извршила рационализација и количина и трошкова збрињавања;
- склопљен је уговор са овлашћеном лабораторијом, која је извршила узорковање и испитивање великог броја опасног отпада и доставила извештаје о карактеру и категорији отпада, чиме су се стекли услови за адекватно збрињавање;
- део отпада који представља секундарне сировине (папир, метал, пластика, тонери) и отпад с посебним токовима управљања (гуме, батерије и акумулатори, отпадна уља, електронска опрема) продаје се, чиме се остварује приход (1.096.017 динара на нивоу године);
- течни опасан отпад предат је фирмама са овлашћењима за управљање отпадом, уз финансијску надокнаду. У овој године је на тај начин збринуто 23.430 кг отпада, а трошкови су износили 1.903.320 динара;

- купљена је нова, савремена преса за балирање папира, ПЕТ и МЕТ амбалаже;
- планирана је куповина опреме за поништавање отпада безбедносне и сигурносне штампе, јер она подлеже посебним мерама поништаја, у складу с безбедносним захтевима и захтевима законских прописа.

Управљање опасним хемикалијама

Безбедно управљање хемикалијама потребно је обезбедити у свим фазама животног циклуса хемикалије, а посебно у делу употребе на радном месту кроз контролу ризика и заштите радника у процесу рада. Истовремено, неопходно је да се безбедно рукује хемикалијама како животна средина не би била доведена у опасност. У складу са законским прописима, Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер упутио је једног запосленог на обуку и полагање испита за саветника за хемикалије.

Резултати активности у домену запослених на пословима управљања опасним хемикалијама:

- редовно ажурирање листа коришћених хемикалија, уз навођење карактеристика нових хемикалија;
- редовно ажурирање безбедносних листа након промене хемикалија и њихова доступност на месту примене;
- безбедно складиштење, у складу са законском регулативом;
- редовно праћење потрошње опасних хемикалија на дневном и месечном нивоу у производним дирекцијама, сталне интерне провере спровођења мера заштите од пожара и адекватног складиштења;
- редовно годишње обавештавање надлежних државних институција о потрошњи опасних хемикалија на дефинисаним обрасцима (Досије о хемикалијама и Регистар хемикалија).

Планиране активности

У наредном периоду планиране су следеће активности:

- наставак примене мера рационализације и очувања постигнутих резултата у потрошњи природних ресурса;
- управљање отпадом, у складу с прописима и Планом управљања отпадом за период 2013–2016. године;
- наставак рационалне потрошње опасних хемикалија, уз могућу њихову замену с мање опасним хемикалијама;
- примена захтева стандарда ISO 14001 и сертификација у јуну 2015. године (истовремено с ресертификацијом ISO 9001);
- реализација плана уградње пијезометара, чиме ће се у потпуности успоставити контрола над системом вода–земља и тиме заокружити прича која се односи на водне ресурсе, воде и утицаја на природне реципијенте;
- уређивање стања опасних хемикалија по принципу примене важећих прописа и добре праксе, уз надзор и препоруке саветника за хемикалије и одговорног тима;
- обука запослених како би се подигла свест о значају заштите животне средине.

Очување природних ресурса у седишту и филијалама

У погледу уштеде енергије и заштите животне средине, Одељење за одржавање у 2014. планира

Топлотна енергија

Сезона	Краља Петра 12	Немањина 17
2010/2011.	812.922 kWh	1.797.660 kWh
2011/2012.	818.616 kWh	2.102.090 kWh
2012/2013.	695.353 kWh	1.840.000 kWh

Вода

Година	Краља Петра 12	Немањина 17
2010.	6.433 m ³	11.278 m ³
2011.	5.984 m ³	12.009 m ³
2012.	3.131 m ³	13.316 m ³
2013.	3.062 m ³	14.642 m ³

Активна енергија

Година	Краља Петра ВТ kWh	Краља Петра НТ kWh	Немањина ВТ kWh	Немањина НТ kWh
2010.	279.000	351.000	2.350.440	816.740
2011.	361.386	409.378	2.584.570	960.960
2012.	518.400	254.400	2.886.160	1.076.960
2013.	553.860	304.020	2.689.670	1.005.270

ВТ – виша тарифа
НТ – нижа тарифа

следеће активности:

- поправка столарије у објекту у Краља Петра 12 ради уштеде електричне енергије потребне за климатизацију канцеларија;
- шира употреба штедљивих сијалица и лед осветљења у објекту у Краља Петра 12;
- термовизијска снимања омотача објекта у Немањиној 17 како би се провирило да ли постоји евентуално прекомерно одавање топлоте с појединих делова фасаде;
- у складу с Планом управљања отпадом у Народној банци Србије од 2013–2016. године, планиране су набавке услуга прикупљања, транспорта и третмана отпада више индексних бројева. Такође, радиће се и на смањењу количина отпада, као и на његовом сортирању.

Редовно се врши рециклажа потрошног материјала, укључујући тонер касете, папир и ПЕТ амбалажу.

Сортирање отпада у седишту и филијалама

На нивоу седишта Народне банке Србије, запослени од априла 2008. године у својим објектима одвајају и прикупљају папир, ПЕТ амбалажу и мешани отпад.

Испод потписа у имејлу сваког запосленог стоји порука – „Размисли пре него што одштампаш“, која сугерише да је неопходно размишљати о папиру као ресурсу који се користи у свакодневном раду.

Коришћењем имејла као комуникационог канала, скренули смо пажњу на значај заштите животне средине. Уз то, запосленима је омогућено да на сваком од спратова користе по један заједнички штампач и фотокопир с којима су умрежени преко својих рачунара.

На крају да наведемо да се Извештај о друштвеној одговорности Народне банке Србије штампа на сертификованом папиру, који је произведен у складу с принципом контролисаног раста шума.

ПАПИР	2013.	2012.	2011.	2010.	2009.	2008.
Седиште и Филијала у Београду	56.660 кг	43.230 кг	47.270 кг	59.490 кг	32.213 кг	13.404 кг
Филијала у Новом Саду	3.200 кг	3.272 кг	1.500 кг	—	—	—
Филијала у Крагујевцу	11.050 кг	14.160 кг	—	—	—	—
Филијала у Нишу	3.080 кг	4.230 кг	477, 50 кг	—	—	—
Филијала у Ужицу	2.620 кг	3.020 кг	—	—	—	—

ПЕТ	2013.	2012.	2011.	2010.	2009.	2008.
Седиште, Филијала у Београду и Филијала у Новом Саду	3.280 кг	4.130 кг	4.250 кг	3.640 кг		1.750 кг
Филијала у Крагујевцу	180 кг	Одваја се ПЕТ амбалажа коју преузимају комунална предузећа		—	—	—
Филијала у Нишу	90 кг			—	—	—
Филијала у Ужицу	60 кг			—	—	—

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

658(497.11)

Друштвена одговорност.../
Народна банка Србије. - 2007- . - Београд
(Краља Петра 12) : Народна банка Србије,
2007- (Београд: ФДП). - 29 cm

Годишње
ISSN 2217-3048 = Друштвена одговорност
COBISS.SR-ID 513350999

Издаје
Народна банка Србије

Штампа
ФДП

Контакт

Народна банка Србије
Краља Петра 12
11000 Београд
Тел.: 011/3027-194
Интернет: www.nbs.rs

Сва права су резервисана

This is our Communication on Progress
in implementing the principles of the
United Nations Global Compact.

We welcome feedback on its contents.